

Miljö- och Samhällsbyggnadsförvaltningen

Malin Englund

0171-625223

malin.englund@enkoping.se

Nyckeltal för antal barn per nyproducerad bostad

Enköpings kommun tar årligen fram en ny befolkningsprognos, där det framgår hur många barn som förväntas finnas i kommunens olika delområden i framtiden. På grund av osäkerhet i främst bostadsbyggnationen görs denna befolkningsprognos bara på tio års sikt.

Då prognosen enbart visar de närmsta tio åren ger det utmaningar i planeringen av framtida behov av platser på förskola och skola. Planering av markreserv och vissa projekt kräver ofta längre framförhållning än 10 år. Därför finns ett behov av att ta fram nyckeltal för beräkning av antal barn per nyproducerad bostad, för att kunna få en uppfattning om vad framtida bostadsprojekt genererar för behov av skola och förskola.

Dessa nyckeltal kan även användas för att förutse behoven vid nyuppkomna projekt, som inte finns med i underlaget till prognosen. Detta underlättar i sin tur för lokalplaneringen vid remisshantering och större samhällsbyggnadsprojekt.

Nyckeltalen och hur de ska tolkas

Följande nyckeltal bör användas för uppskattning av platsbehov i skolor och förskolor vid nyproduktion av bostäder, se tabell 1 nedan. Dessa nyckeltal är ett komplement till befolkningsprognosen, inte en ersättning. De bör därför enbart användas vid analys av de bostäder som inte ingår i underlaget för befolkningsprognosen.

Tabell 1: Nyckeltal för antal barn per nyproducerad bostad

Nyckeltal för antal barn i olika åldrar i kommunens framtida bostäder		
	Småhus	Flerbostadshus
0 år per bostad	0,04	0,03
1–5 år per bostad	0,28	0,12
6–15 år per bostad	0,43	0,16
16–18 år per bostad	0,10	0,04
Totalt antal barn/bostad	0,85	0,35

Från tabellen kan utläsas att om man exempelvis bygger 100 småhus så förväntas det flytta in 28 barn i förskoleåldern, 43 barn i grundskoleåldern samt 10 gymnasieungdomar. Om man istället bygger 100 lägenheter i flerbostadshus genererar det 12 barn i förskoleåldern, 16 barn i grundskoleåldern samt 4 gymnasieungdomar¹.

Nyckeltalens framtagande

Den demografiska sammansättningen (åldersstrukturen på befolkningen) ser olika ut i olika typer av bostäder. I Enköpings kommun är det stor skillnad i demografin mellan småhus och flerbostadshus. I småhusen finns generellt sett fler barn i alla åldrar än i flerbostadshusen. Däremot är det ungefär samma demografiska fördelning i hyresrätter och bostadsrätter i flerbostadshus.

För att ta fram nyckeltal har både kommunens totala bostadsbestånd undersökts, samt ett antal nybyggda områden. När det totala bostadsbeståndet genomlystes har ett genomsnitt av tre år (2021–2023) använts. Det totala antalet bostäder av bostadsformen småhus/flerbostadshus jämfördes med det totala antalet barn i olika åldrar som bor i dessa bostäder, och ett snitt räknades ut för att visa hur många barn av en viss ålder som bor i varje bostad, se tabell 2 nedan.

Tabell 2: antal barn per bostad i det befintliga beståndet

Antal barn/bostad i kommunens hela bostadsbestånd, genomsnitt 2021–2023		
	Småhus	Flerbostadshus
0 år per bostad	0,02	0,02
1–5 år per bostad	0,17	0,12
6–15 år per bostad	0,37	0,21
16–18 år per bostad	0,11	0,06
Totalt antal barn/bostad	0,67	0,41

Av erfarenhet vet vi att nyproducerade lägenheter generellt innehåller fler barn än snittet i hela kommunen. Då nyckeltalen ska användas för nybyggnationsprojekt bör de anpassas efter hur demografin ser ut i befintliga nybyggda områden. Det är dock avsevärt svårare att undersöka hur inflyttningen av barn i nybyggda bostäder ser ut. För att kunna använda datan måste den baseras på ett helt nyckelkodsområde (NYKO) som har bebyggts samtidigt. Om det inte har byggts samtidigt kan man inte avgöra vilka barn som bor i nyproducerade bostäder och vilka som bodde i området innan de nyproducerade bostäderna färdigställdes.

¹ Observera att barn i förskoleåldern inte är samma sak som antal barn som förväntas att gå i förskolan. Det är färre antal barn i de yngre åldrarna går i förskolan, men detta tas hänsyn till i utbildningsnämndens lokalförsörjning, och i kommunens lokalförsörjningsplan.

Tyvärr innebär det att underlaget till dessa nyckeltal enbart baseras på tre områden, nämligen de nya flerbostadshusen längs Dr. Westerlunds gata, Gamla Nynäs samt Grillbyängen. För att komplettera antagandet om demografin i nyproduktion har två NYKO med samma förutsättningar, dvs enbart nyproduktion, från prognosen lagts till. Det är områden som antingen inte har några bostäder alls idag, eller ett fåtal väldigt nyproducerade bostäder där prognosen uppskattar en framtida större befolkningsökning. Dessa två områden är Ekolsunds Slottsby samt Storskogen. Barnfördelningen i dessa fem områdens bostäder visas i tabell 3 nedan.

Tabell 3: antal barn per bostad i de nyproducerade fem områdena

Antal barn/bostad i nyproducerade bostäder		
	Småhus	Flerbostadshus
0 år per bostad	0,05	0,03
1–5 år per bostad	0,39	0,12
6–15 år per bostad	0,49	0,11
16–18 år per bostad	0,09	0,03
Totalt antal barn/bostad	1,03	0,29

Inget av dessa två dataset är på egen hand en bra uppskattning av hur barn bosätter sig i nya bostäder. Kommunens hela bostadsdata är inte representativ för nyproduktion, eftersom vi vet av erfarenhet att nyproducerade bostäder är barntätare än äldre. Datan från de fem områdena av nyproducerade bostäder borde ligga närmare sanningen om hur barn fördelar sig i nya bostäder, men utgör i sig en för liten mängd data för att dra slutsatser av. Därför är den föreslagna uppsättningen av nyckeltal ett genomsnitt av de två dataseten, det vill säga att hela bostadsbeståndet påverkar nyckeltalet lika mycket som de fem nya områdena.

Dessa nyckeltal planeras uppdateras löpande med ny data från nyproducerade bostäder, i samband med framtagning av kommunens lokalförsörjningsplan.